קלוי תפילין. דפוס תפילין חוץ מן הרלועה קרוי קלילה כדאמרי׳ במסכת סוכה (דף כו:) חוץ מרלועה ואינו אוחז בקלילה: **דדרעא.** מ׳ קאה ודרישא שהם גדולים ד׳ בתים בכל קלילה הוו ג׳ זימני מ׳ קאה. ות״ת ד׳ לא היא שבית אחד של זרוע גדול מאחד מבתי הראש לפי שבאן כל מרבע פרשיות בבית אחד ובשל ראש פרשה אחת בבית אחד ומ״מ דפוס של ראש מתוך שצריך לחלק הבתים ולהיות ריוח ביניהן וקבועין על מושב אחד הוצרך המושב להיות רחב והוי על אחד שלשה שבזרוע: **ארבעה קבין.** במורכן בית ראשון: **מיפסרי.** פלגיים: **שהיו מגגין אם הפז ביופיין.** והיינו מסולאים בשון סולו לרוכב (תהלים פח) לא תסולה בכתם (יופיין) משוכמין היו ביופיין מן הפז: **בליוי דגופפנקי.** צורות נאות שבקומתיהן כדי שתתעבדנה כעבדן: **כמה מרחיקנא מהכוא דוכתא.** שלא הגעתי ללמוד אותו פסוק: **איגנד.** מעגן: **פוסקא ופלגא.** דף וחצי: **על כבוד שמך הגבור.** והיכן גבורתך: **עלי ועליך.** שאני מתחלל בכך: **שוליא דנגרי הוה.** לא היה רבו לתורה אלא רבו לאומנות של נגרים: **שוליא.** אינדרי״ן: **הולך לנווה.** הרב: **קידש.** הבתים: **שפי פסילות בגר אחד.** אשת איש: **לא שנו.** דמקחו בטל: **אלא דאמרו ליה.** בעליה לזה שלקח מסיקריקון: **לך חזק וקני.** בחזקה דכיון דליכולא בעלמא הוא איכא למימר הני מיא מיא לי: **אכל.** אי כתב ליה שטרא בשמיה: **קני.** דבולי האי לא הוה ליה למיעבד אי לאו דזבנה ליה מכר גמור ומדעת: **אחריות.** דאי טרפו לה מיניה לגנייה דמי אלרעה: ה״ג

כל ממון שפוסקין עליו. כי איכא סכנת נפשות פורין שכויין יותר על כדי דמיהן כדאמרינן בפרק השולח (לעיל דף מד.) גבי מוכר עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים כ״ש הכא דאיכא קטלא אי נמי משום דמופלג בחכמה היה[ח]: **אבל** בשטר קנה. מאשה נמי קאי כדמוכח בסמוך והא דאמר בפרק מי שהיה גשוי (כתובות דף לה.) כתב לראשון ולא חתמה לו ולשני וחתמה לו איכא כתובה משמע דבחד לוקח יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי הכא כשחתמה על שטר של בעלה והכא כשכתבה שטר בפני עצמה ועוד דחתמה דהתם שנתרלית במכירת הבעל או שמחלה לו השעבוד אבל הכא כשכתבה [ט]שטר מכירה שהיא מוכרת לו ולמאי דמפרש ה״ר אליעזר משום״א דרב ושמואל פליגי הכא באחריות טעות סופר הוא דשמואל לטעמיה דאמר בפ״ק דב״מ (דף יד.) דאחריות לא טעות סופר הוא בשטרי מקח וממכר ורב סבר אחריות ט״ס הוא וכתהם שטר ככתבה לו אחריות דמי וההיא דכתובות כשפירשה דלא קבלה אחריות (ח) מידי: כגון

כצוצי תפילין נמצאו בראשי הרוגי ביתר רבי יגאי ברבי ישמעאל אמר שלש קופות של ארבעים ארבעים סאה [א] במתניתא תנא ארבעים קופות של שלש שלש סאין ולא פליגי הא דרישא הא דדרעא אמר רבי אסי ארבעה קבין מוח נמצאו על אבן אחת עולא אמר תשעה קבין אמר רב כהנא ואיתימא שילא בר מרי מאי קראה [1]בת בבל השדודה אשרי שישלם לך וגו׳ אשרי שיאחז ונפץ את עולליך אל הסלע: [2]בני ציון היקרים המסולאים בפז מאי מסולאים בפז איליבא דהוו מחפי בפיזא והאמרי דבי רבי שילא [ח]תרתי מתקלי איסתירי פיזא נחות בעלמא חדא ברומי וחדא בכולי עלמא אלא שהיו מגגין את הפז ביופיין מעיקרא חשיבי דרומאי הוו נקטי בליונא דגושפנקא ומשמשי ערסייהו מכאן ואילך מייתו בני ישראל ואסרי בכרעי דפורייהו ומשמשי אמר ליה חד לחבריה הא היכא כתיבא אמר ליה [3]גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת אמר כמה מרחיקנא מדוכתא פלן אמר ליה אינגד פוסתא ופלגא אמר ליה אי מטאי לגביה לא איצטריכי לך [3]אמר רב יהודה אמר שמואל משום [3]רבן שמעון בן גמליאל מאי דכתיב [4]עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי ארבע מאות בתי כנסיות היו בכרך ביתר ובכל אחת ואחת היו בה ארבע מאות מלמדי תינוקות וכל אחד ואחד היו לפניו ארבע מאות תינוקות של בית רבן וכשהיה אויב נכנס לשם היו דוקרין אותן בחוטריהן וכשגבר אויב ולכדום כרכום בספריהם והציתום באש: ת״ר [7]מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לכרך גדול שברומי אמרו לו תינוק אחד יש בבית האסורים יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים הלך ועמד על פתח בית האסורים אמר [5]מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים ענה אותו תינוק ואמר הלא ה׳ זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו אמר מובטחני בו שמורה הוראה בישראל העבודה שאיני זז מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו אמרו לא זז משם עד שפדאו בממון הרבה ולא היו ימים מועטין עד שהורה הוראה בישראל ומנו רבי ישמעאל בן אלישע אמר רב יהודה אמר רב מעשה בבנו ובבתו של ר׳ ישמעאל בן אלישע שנשבו לשני אדונים לימים נזדווגו שניהם במקום אחד זה אומר יש לי עבד שאין כיופיו בכל העולם וזה אומר יש לי שפחה שאין בכל העולם כולו כיופיה אמרו בוא ונשיאם זה לזה ונחלק בוולדות הכניסום לחדר זה ישב בקרן זוית זה וזו ישבה בקרן זוית זה זה אומר אני כהן בן כהנים גדולים אשא שפחה וזאת אומרת אני כהנת בת כהנים גדולים אנשא לעבד ובכו כל הלילה כיון שעלה עמוד השחר הכירו זה את זה ונפלו זה על זה וגעו בבכיה עד שיצאה נשמתן ועליהן קונן ירמיה [6]על אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים אמר ריש לקיש מעשה באשה אחת וצפנת בת פניאל שמה צפנת שהכל צופין ביופיה בת פניאל בתו של כהן גדול ששימש לפני ולפנים שנתעלל בה שבאי כל הלילה למחר הלבישה שבעה חלוקים והוציאה למוכרה בא אדם אחד שהיה מכוער ביותר אמר לו הראני את יופיה אמר לו ריקא קח שאין כיופיה בכל העולם כולו אמר לו אף על פי כן הפשיטה ששה חלוקים ושביעי קרעתה ונתפלשה באפר אמרה לפניו רבונו של עולם אם עלינו לא חסת על קדושת שמך הגבור למה לא תחוס ועליה קונן ירמיה [7]בת עמי חגרי שק והתפלשי באפר אבל יחיד עשי לך מספד תמרורים כי פתאום יבא השודד עלינו לא נאמר אלא עלינו כביכול עלי ועליך בא שודד אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב [8]ועשקו גבר וביתו ואיש ונחלתו מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשת רבו ושוליא דנגרי הוה פעם אחת הוצרך [9](רבו) ללות אמר לו שגר אשתך אצלי ואלונה שיגר אשתו אצלו שהה עמה שלשה ימים קדם ובא אצלו אמר לו אשתי ששיגרתי לך היכן היא אמר לו אני פטרתיה לאלתר ושמעתי שהתינוקות נתעללו בה בדרך אמר לו מה אעשה אמר לו אם אתה שומע לעצתי גרשה אמר לו כתובתה מרובה אמר לו אני אלווך ותן לה כתובתה עמד זה וגרשה הלך הוא ונשאה כיון שהגיע זמנו ולא היה לו לפורעו אמר לו בא ועשה עמי בחובך והיו הם יושבים ואוכלים ושותין והוא היה עומד ומשקה עליהן והיו דמעות נושרות מעיניו ונופלות בכוסיהן ועל אותה שעה נתחתם גזר דין ואמרי לה על שתי פתילות בגר אחד: לקח מן הסיקריקון וכו׳: [10]אמר רב לא שנו אלא דאמר לו לך חזק וקני אבל בשטר קנה ושמואל אמר [3]אף בשטר נמי לא קנה עד שיכתוב לו אחריות תניא

מסורת הש״ס

ח) [ערי מוס׳ ע״ז יח: ד״ה מתקלו], ט) כ״ק מב. ע״ש [שטה מקו: ע״ש], ג) [ערי מוס׳ ע״ז לב. ד״ה מבגן], ד) [מוספתא סוריות פ״כ], ה) ר״ח ל״ג, ו) [כ״ב מז: מה.], ז) מיוב כה, ח) [וערי תוספות לגיל מה. ד״ה דלא וכו׳], ט) נמצר מכרת הנעל שהיא מוכרת כל״ל.

תורה אור השלם

1. בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו: אשרי שיאחז ונפץ את עלליך אל הסלע:
תהלים קלו ח-ט
2. בני ציון היקרים המסולאים בפז איכה נחשבו לנבלי חרש מעשה ידי יוצר:
איכה ד ב
3. גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת יעלם יי עליך עד השמדך:
דברים כח סא
4. עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי:
איכה ג נא
5. מי נתן למשסה יעקב וישראל לבזזים הלוא יי זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו: ישפיהו מב כד
6. על אלה אני בוכיה עיני עיני ירדה מים כי רחק ממני מנחם משיב נפשי היו בני שוממים כי גבר אויב: איכה א טז
7. בת עמי חגרי שק והתפלשי באפר אבל יחיד עשי לך מספד תמרורים כי פתאם יבא השודד עלינו:
ירמיהו ו כו
8. וחמדו שדות וגזלו ובתים ונשאו ועשקו גבר וביתו ואיש ונחלתו:
מיכה ב ב

מוסף רש״י

מאי דכתיב עיני עוללה לנפשי. מאי דכתיב לא גרם, אלא ר״ש קרא מקרא אם על עצמו ואמר שעליו לעולל את עיניו בגבי יותר מן הכל (מוסף מוס.) כלומר כך אמר ר״ש קולא אני על עצמי המקרא הזה שיש עלי לעולל עיני בגבי ודומה מכל משפחות העיר (ב״ק 29.) עוללה, מעוולת את עיני, לנפשי, על נפשי מפני קורותי (מוסה שם). לא שנו. דמחר ולקח מבעל הבית מקחו בטל, אלא דאמר לו. נפני עדים, לך חזק וקני. ומעות לא קיבל נפני עדים דגימת זכייה זכיה, ונם שטר לא כתב לו בעל הבית לגוקה, אבל אם כתב לו שטר ולא מקני ליה (רשב״ם ב״ב מז.), אף בשטר נמי לא קנה. דמשמעת סיקריקון כתב לו (שם).

עין משפט נר מצוה

פה א ב מיי׳ פ״ד מהל׳ טוען הלכה כ ופי׳ נמ״ש קמא עשין נה עוש״ע חו״מ סימן לו סעיף ד וסי׳ קנא סעי׳ ג:

הגהות הב״ח

(ח) תוס׳ ד״ה אבל וכו׳ אחריות מיירי הס״ד:

הגהות מהר״ב רגשבורג

א) גם׳ כתתניתא תנא ארבעים קופות של שלש שלש סאין ולא פליגי. ר״ל כ׳ יגאי דאמר ג׳ קופות של מ׳ סאה ומתניתא דתנא ארבעים קופות של ג׳ סאה הם לא פליגי על רבנ״ה אמר ר״י דאמר רק מ׳ סאה דרבנ״ה מירבי מדרעא ואינהו נדרשא וכ״ל מהרש״ל:

לעוי רש״י

אינדרי״ן [ריינדרי״ן]. שוליה.

תוספות רי״ד

אמר רב ל״ש אלא דא״ל לך חזק וקני אבל בשטר קנה ושמואל אמר אף בשטר לא קנה עד שיכתוב לו אחריות וקי״ל הלכה כשמואל בדיני ועוד דאמרינן בחזקת הבתים אמר רב הונא אמר לי רב נחמן כולן שהביאו ראיה ראייתן ראיה ומעמידין שדה בידם גזלן שהביא ראיה אין ראייתו ראיה ואין מעמידין שדה בידו מאי קמ״ל הנינא לקח מסיקריקון וחזר ולקח מב״ה מקחו בטל לאפוקי מדרב דאמר רב ל״ש אלא דאמר ליה לך חזק וקני אבל בשטר קנה קא משמע לן כדשמואל דאמר שמואל אף בשטר לא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com